

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2012թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	9

KPMG Armenia cjsc
 8th floor, Erebuni Plaza Business Center,
 26/1 Vazgen Sargsyan Street
 Yerevan 0010, Armenia

Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա ՓԲԸ
 ԳՂ, Երևան, 0010
 Վ.Սարգսյանի փ. 26/1,
 «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն,
 8-րդ հարկ

Telephone Բեռնային + 374 (10) 566 762
 Fax Ֆաքս + 374 (10) 566 762
 Internet Ինտերնետ www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Տնօրենների խորհրդին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2012թ., հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական ծանոթագրությունները:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մյուս ֆինանսական հաշվետվությունների՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Ղեկավարությունը պատասխանատու է նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը ղեկավարության կարծիքով թույլ կտա կազմել սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողությունից, ներառյալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների նպատակահարմարության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ, ԳՂ օրենսդրության համաձայն գրանցված և KPMG Europe LLP-ի կողմից վերահսկվող ընկերություն, շվեյցարական KPMG International Cooperative ("KPMG International") կազմակերպության անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը առ 31-ը դեկտեմբերի 2012թ., ինչպես նաև նրա գործունեության արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու տարվա համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

[Signature]
Լևոն Գրիգորյան
Տնօրեն

KPMG Armenia

[Signature]
Տիգրան Գասպարյան
Ատտիստի բաժնի ղեկավար

«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ
22 փետրվարի 2013թ.

«Բիրթու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	3,854,701	2,918,435
Տոկոսային ծախս	4	(2,250,214)	(1,643,606)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		1,604,487	1,274,829
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	83,677	76,442
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(45,656)	(44,476)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		38,021	31,966
Չուտ վնաս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		-	(46,743)
Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	7	51,085	98,414
Չուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		3,094	1,414
Այլ գործառնական (ծախս)/եկամուտ	8	(34,565)	21,093
Գործառնական եկամուտ		1,662,122	1,380,973
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(81,290)	(10,722)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(704,742)	(622,589)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(579,075)	(383,410)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		297,015	364,252
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(104,864)	(97,860)
Տարվա շահույթ		192,151	266,392
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	13		
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(1,988)	25,073
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		1,132	(14,607)
Տարվա այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի		(856)	10,466
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		191,295	276,858

5-ից 62-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2013թ. փետրվարի 22-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արարատ Լուկասյան
 Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Հայկ Ստեփանյան
 Ֆինանսների և վարչարարության
 գլխավոր վարչության պետ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների քաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթգ.	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	8,971,211	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14		
- Բանկի կողմից պահվող		2,198,292	2,048,323
- Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		573,912	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	16	12,291,540	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	23,364,346	20,122,283
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	1,120,249	1,144,989
Այլ ակտիվներ	19	423,734	95,689
		48,943,284	37,820,278
ԸՆԴԱՄՆՆՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	8,062,970	7,451,441
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		561,648	-
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	24,945,995	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	22	5,897,232	5,052,992
Այլ պարտավորություններ	12	66,194	26,932
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	23	273,882	156,171
		39,807,921	28,876,210
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		48,227	49,083
Չբաշխված շահույթ		704,887	512,736
		9,135,363	8,944,068
ԸՆԴԱՄՆՆՆ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԿԱՆ ԿԱՎԻՏԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԿԱՆ		48,943,284	37,820,278

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ծնթգ.	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ		
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ստացված տոկոսներ	3,842,770	2,791,694
Վճարված տոկոսներ	(2,145,887)	(1,346,006)
Ստացված միջնորդավճարներ	83,527	61,150
Վճարված միջնորդավճարներ	(45,476)	(38,989)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	55,303	51,206
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	(40,171)	(67,079)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(653,855)	(571,711)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(368,789)	(319,258)
Այլ (վճարումներ)/մուտքեր	(7,379)	57,783
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(707,669)	(976,742)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	803,205	(803,205)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(2,631,971)	(3,058,474)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(3,026,867)	(3,512,169)
Այլ ակտիվներ	(23,963)	(6,377)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	(46,743)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	221,465	(315,417)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,129,924	4,563,628
Մուտքեր այլ ներգրավումներից	655,228	2,964,938
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	561,157	-
Այլ պարտավորություններ	(4)	2,718
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործառնական գործունեությամբ օգտագործված) դրամական միջոցների զուտ հոսքեր նախքան շահութահարկի վճարումը	4,700,548	(569,053)
Վճարված շահութահարկ	(90,435)	(146,039)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործառնական գործունեությամբ օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր	4,610,113	(715,092)
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ	(62,814)	(407,345)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(62,814)	(407,345)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		
	4,547,299	(1,122,437)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	122,632	226,720
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	4,300,977	5,196,694
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	8,970,908	4,300,977
13		

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիրթու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	8,125,100	257,149	38,617	246,344	8,667,210
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Տարվա շահույթ	-	-	-	266,392	266,392
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 6,268 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	25,073	-	25,073
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 3,652 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(14,607)	-	(14,607)
Ընդամենն այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	10,466	-	10,466
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	10,466	266,392	276,858
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2011թ. դրությամբ	8,125,100	257,149	49,083	512,736	8,944,068
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	8,125,100	257,149	49,083	512,736	8,944,068
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Տարվա շահույթ	-	-	-	192,151	192,151
Այլ համապարփակ վնաս					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 497 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(1,988)	-	(1,988)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 283 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	1,132	-	1,132
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	-	-	(856)	-	(856)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	(856)	192,151	191,295
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	8,125,100	257,149	48,227	704,887	9,135,363

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների քաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 94 (2011թ-ին՝ 88):

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը.

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%

Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն սպազա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստավորման նպատակով դեպոնացված միջոցները համարվում են դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ այդ միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսին), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև գնված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև վաճառված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը դեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առքուվաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապահովագրման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեքը կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքում» չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Բանկը գործիքի իրական արժեքը չափում է ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշումներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանշումները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով հասանելի են և իրենցից ներկայացնում են փաստացի և կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող «անկախ կողմերի միջև գործարքներ»:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող շուկա չէ, ապա Բանկը որոշում է իրական արժեքը՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրագել, պատրաստական «անկախ կողմերի միջև գործարքների» օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ՝ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Բանկին յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին զինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանությաններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն՝ առանց վերափոխման կամ «վերափաթեթավորման») այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով, կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալներ միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի ու գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ձեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Բանկն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք՝ չեզոքացնող ռիսկային դիրքերը չափելու համար, և առքի կամ վաճառքի գնի գծով ճշգրտումը համապատասխանաբար կիրառում է միայն զուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում է ճշգրտումներ Բանկի ու գործարքի կողմի վարկային ռիսկը հաշվի առնելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված, այդ թվում՝ իրացվելիության ռիսկի կամ մոդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Բանկը գտնում է, որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» կամ «Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ կամ ավանդներ» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ» կամ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	50 տարի
– համակարգիչներ և համակարգչային սարքավորումներ	1-5 տարի
– գույք	5-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ և երբ իրավասու է պահել գրավի իրացումից ստացվող մուտքերը:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են չաշխատող/դուրսգրված վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի իրացման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվներում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների օտարումից ստացվող շահույթը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(է) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են՝ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դատողությունը:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկն ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) *Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ*

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշված բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) *Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ*

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերականգնավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերականգնավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերականգնավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլինի կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(Ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(բ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա ազդեցություն չունեցող ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(1) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(խ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը կգործի 2015թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը կիրառարակվի մի քանի փուլերով, և ենթադրվում է, որ կփոխարինի Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտ ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. Ճանաչում և չափում»:
ՖՀՄՍ 9-ի առաջին մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների ճանաչմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2009թ. նոյեմբերին: Երկրորդ մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2010թ. հոկտեմբերին: Ակնկալվում է, որ ստանդարտի մնացած մասերը կիրառարակվեն 2013թ. ընթացքում: Բանկն ընդունում է, որ նոր ստանդարտը նախատեսում է բազմաթիվ փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների հաշվառման համար և հավանական է, որ էական ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այս փոփոխությունների ազդեցությունը կվերլուծվի ստանդարտի հաջորդ փուլերի հրապարակմանը զուգընթաց: Բանկը չի ակնկալում կիրառել այս ստանդարտը ժամկետից շուտ:
- ՖՀՄՍ 13 «Իրական արժեքի չափում» ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը փոխարինում է առանձին ՖՀՄՍ-ներում ընդգրկված իրական արժեքի չափման ուղեցույցները և իրենից ներկայացնում է իրական արժեքի չափման մեկ ընդհանուր ուղեցույց: Այն տրամադրում է իրական արժեքի վերանայված սահմանումը, սահմանում է իրական արժեքի չափման հիմունքները և ներկայացնում է իրական արժեքի չափման համար պահանջվող բացահայտումները: ՖՀՄՍ 13 չի ներկայացնում նոր պահանջներ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար և չի բացառում գործնականում կիրառվող իրական արժեքի չափմանը վերաբերող բացառությունները, որոնք ներկայումս գոյություն ունեն որոշ ստանդարտներում: Ստանդարտը կիրառվում է հեռանկարային հիմունքով, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը: Համադրելի տեղեկատվության բացահայտում չի պահանջվում սկզբնական կիրառմանը նախորդող ժամանակաշրջանների համար:
- ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում – Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում» ստանդարտի փոփոխությունները չեն առաջադրում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցման նոր կանոններ, փոխարենը այս փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվանցման չափանիշները՝ դրանց կիրառման անհամապատասխանություններին անդրադառնալու նպատակով: Փոփոխությունների համաձայն կազմակերպությունը տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և ենթակա է կիրառման թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ կազմակերպության կամ բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում: Փոփոխությունները կգործեն 2014թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են կիրառման հետադարձ հիմունքով:

- Բազմաթիվ «ՖՀՄՄ-ների կատարելագործումները» դիտարկվել են առանձին՝ յուրաքանչյուր ստանդարտի հիմունքով: Բոլոր փոփոխությունները, որոնք հանգեցնում են ներկայացման, ճանաչման կամ չափման հաշվառման փոփոխություններին, ուժի մեջ կմտնեն 2013թ. հունվարի 1-ից ոչ շուտ: Բանկը դեռ չի վերլուծել նշված կատարելագործումների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,562,889	2,106,306
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	823,060	546,750
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	345,050	190,779
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	75,633	41,247
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	48,069	31,495
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	1,858
	3,854,701	2,918,435
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,226,587	861,085
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	563,953	565,196
Այլ ներգրավումներ	454,296	214,533
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,378	2,102
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	690
	2,250,214	1,643,606
	1,604,487	1,274,829

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	24,775	19,438
Դրամական փոխանցումներ	23,573	21,593
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	21,817	10,800
Հաշիվների սպասարկում	11,002	8,094
Երաշխիքների և վարկային նամակների թողարկում	1,184	15,698
Այլ	1,326	819
	83,677	76,442

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	31,005	29,369
Դրամական փոխանցումներ	7,418	4,062
Հարցումներ	4,565	3,546
Երաշխիքների և վարկային նամակների թողարկում	180	5,488
Այլ	2,488	2,011
	45,656	44,476

7 Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	55,303	51,205
(Վնաս)/օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(4,218)	47,209
	51,085	98,414

8 Այլ գործառնական (ծախս)/եկամուտ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Տույժեր և տուգանքներ	33,230	61,625
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(31,790)	(16,452)
Այլ	(36,005)	(24,080)
	(34,565)	21,093

9 Արժեզկումից կորուստներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(85,221)	(11,188)
Այլ ակտիվներ	3,931	466
	(81,290)	(10,722)

10 Անճնակազմի գծով ծախսեր

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	659,041	581,668
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	45,701	40,921
	704,742	622,589

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	98,860	74,975
Մասնագիտական ծառայություններ	98,411	23,217
Գովազդ և շուկայավարում	79,165	63,713
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	45,030	26,103
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	35,822	26,276
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	34,763	11,335
Անվտանգության ծառայություն	27,824	18,044
Ապահովագրություն	27,359	22,911
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	27,036	25,355
Ուսուցում	19,271	4,080
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	17,295	17,825
Գրասենյակային ծախսեր	15,565	15,368
Գործուղման ծախսեր	12,780	14,294
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	12,039	14,700
Այլ	27,855	25,214
	579,075	383,410

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(65,388)	(95,815)
Հետաձգված հարկերի շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(39,476)	(2,045)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(104,864)	(97,860)

2012թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2011թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2012թ. հազ. դրամ	%	2011թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	297,015		364,252	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(59,403)	(20%)	(72,850)	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	(45,461)	(15%)	(25,010)	(7%)
	(104,864)	(35%)	(97,860)	(27%)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2012թ. և 2011թ. ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,862)	(4,198)	-	(6,060)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(12,556)	286	214	(12,056)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(18,075)	(6,168)	-	(24,243)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(7,332)	(20,026)	-	(27,358)
Հիմնական միջոցներ	273	383	-	656
Այլ ակտիվներ	(189)	1,493	-	1,304
Այլ պարտավորություններ	12,809	(11,246)	-	1,563
	(26,932)	(39,476)	214	(66,194)
	Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2011թ. դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(3,754)	1,892	-	(1,862)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(9,952)	12	(2,616)	(12,556)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(11,311)	(6,764)	-	(18,075)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(8,675)	1,343	-	(7,332)
Հիմնական միջոցներ	2,121	(1,848)	-	273
Այլ ակտիվներ	(234)	45	-	(189)
Այլ պարտավորություններ	9,534	3,275	-	12,809
	(22,271)	(2,045)	(2,616)	(26,932)

(բ) Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի տարրերին վերաբերող հարկային հետևանքները 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2012թ.			2011թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի զծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի զծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(2,485)	497	(1,988)	31,341	(6,268)	25,073
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	1,415	(283)	1,132	(18,259)	3,652	(14,607)
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	(1,070)	214	(856)	13,082	(2,616)	10,466

13 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	488,039	498,492
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	5,453,378	2,871,293
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	1,790,603	149,570
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	182,603	315,482
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	814,111	465,572
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	242,174	568
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	3,029,491	931,192
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	8,970,908	4,300,977
Հաշվեգրված տոկոսներ	303	264
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,971,211	4,301,241

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ, որոնք կարող էին ելքագրվել տարեվերջին:

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երկու բանկ (2011թ-ին՝ մեկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 6,984,985 հազար դրամ (2011թ.՝ 2,871,293 հազար դրամ):

14 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,185,132	2,035,163
	2,185,132	2,035,163
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	2,198,292	2,048,323
Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	573,912	-
	573,912	-

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չզննված բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %			
			2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	2%	2%	12,143	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	Գրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չզննված բաժնային արժեթղթերը դրամական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

15 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	804,415

Գրավ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են 786,148 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ կառավարության արժեթղթեր:

16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում սլյառիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	169,818	127,832
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	6,523,307	6,005,708
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	5,544,136	3,117,914
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	54,279	51,884
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	12,121,722	9,175,506
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,291,540	9,303,338

2012թ. դեկտեմբերի 31- դրությամբ ՏՀԶԿ-ի կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի ու ավանդների կազմում ներառված է 54,279 հազար դրամ գումարը (2011թ.՝ 51,884 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

Բանկերին տրված վարկեր և փոխառությունները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ յոթ բանկ (2011թ-ին՝ վեց բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 12,067,443 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 8,624,832 հազար դրամ):

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	14,981,143	14,092,845
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	1,039,817	758,380
Ընդամենն առևտրային վարկեր	16,020,960	14,851,225
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	4,849,664	3,218,000
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,447,592	1,262,386
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	807,286	808,676
Փոքր բիզնես վարկեր	325,194	153,698
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	265,310	230,988
Վարկային քարտեր	236,624	194,381
Այլ	50,732	1,621
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	7,982,402	5,869,750
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	24,003,362	20,720,975
Արժեզրկման գծով պահուստ	(639,016)	(598,692)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	23,364,346	20,122,283

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	480,754	117,938	598,692
Զուտ ծախս	11,488	73,733	85,221
Դուրսգրումներ	-	(44,897)	(44,897)
Մնացորդը տարեվերջին	492,242	146,774	639,016

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	526,532	62,882	589,414
Զուտ (հակադարձում)/ծախս	(43,528)	54,716	11,188
(Դուրսգրումներ)/վերականգնումներ	(2,250)	340	(1,910)
Մնացորդը տարեվերջին	480,754	117,938	598,692

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 67,819 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 9,218 հազար դրամ):

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</u>	<u>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</u>	<u>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</u>	<u>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</u>
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	13,329,867	(66,649)	13,263,218	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	50,000	(7,500)	42,500	15.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	1,501,031	(293,769)	1,207,262	19.6%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	100,245	(80,196)	20,049	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	<u>1,651,276</u>	<u>(381,465)</u>	<u>1,269,811</u>	<u>23.1%</u>
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	14,981,143	(448,114)	14,533,029	3.0%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	789,391	(3,947)	785,444	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	186,556	(22,387)	164,169	12.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	10,556	(1,267)	9,289	12.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	53,314	(16,527)	36,787	31.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	<u>250,426</u>	<u>(40,181)</u>	<u>210,245</u>	<u>16.0%</u>
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	1,039,817	(44,128)	995,689	4.2%
Ընդամենն առևտրային վարկեր	16,020,960	(492,242)	15,528,718	3.1%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,692,649	(46,927)	4,645,722	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	31,508	(6,302)	25,206	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,748	(1,750)	6,998	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	28,851	(5,770)	23,081	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	38,851	(7,770)	31,081	20.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	49,057	(9,811)	39,246	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	4,849,664	(78,330)	4,771,334	1.6%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,425,641	(14,256)	1,411,385	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,951	(990)	3,961	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,965	(393)	1,572	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	10,353	(2,071)	8,282	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,682	(936)	3,746	20.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,447,592	(18,646)	1,428,946	1.3%

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	774,271	(15,485)	758,786	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	18,472	(7,389)	11,083	40.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,620	(1,848)	2,772	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	2,312	(925)	1,387	40.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	3,190	(1,276)	1,914	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,421	(1,768)	2,653	40.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	807,286	(28,691)	778,595	3.6%
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	295,302	(1,477)	293,825	0.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,790	(1,158)	4,632	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	24,102	(4,820)	19,282	20.0%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	325,194	(7,455)	317,739	2.3%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	262,080	(5,242)	256,838	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	453	(227)	226	50.1%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,374	(687)	687	50.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	855	(427)	428	49.9%
- 180-360 օր ժամկետանց	548	(274)	274	50.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	265,310	(6,857)	258,453	2.6%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	232,328	(4,647)	227,681	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,296	(2,148)	2,148	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	236,624	(6,795)	229,829	2.9%
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	50,732	-	50,732	0.0%
Ընդամենն անհատներին տրված այլ վարկեր	50,732	-	50,732	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	7,982,402	(146,774)	7,835,628	1.8%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	24,003,362	(639,016)	23,364,346	2.7%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	12,308,322	(61,542)	12,246,780	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,437,631	(143,763)	1,293,868	10.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	11,713	(3,514)	8,199	30.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	335,179	(268,143)	67,036	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	1,784,523	(415,420)	1,369,103	23.3%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	14,092,845	(476,962)	13,615,883	3.4%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	758,380	(3,792)	754,588	0.5%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	758,380	(3,792)	754,588	0.5%
Ընդամենն առևտրային վարկեր	14,851,225	(480,754)	14,370,471	3.2%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,068,604	(30,686)	3,037,918	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	93,838	(18,768)	75,070	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	21,977	(4,395)	17,582	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	33,581	(6,716)	26,865	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	3,218,000	(60,565)	3,157,435	1.9%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,251,827	(12,518)	1,239,309	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,166	(433)	1,733	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	7,267	(1,453)	5,814	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	1,126	(226)	900	20.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,262,386	(14,630)	1,247,756	1.2%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	773,433	(15,469)	757,964	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,679	(2,672)	4,007	40.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	7,806	(3,122)	4,684	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	3,848	(1,540)	2,308	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	16,910	(6,764)	10,146	40.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	808,676	(29,567)	779,109	3.7%

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	153,698	(768)	152,930	0.5%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	153,698	(768)	152,930	0.5%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	226,880	(4,537)	222,343	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,210	(1,105)	1,105	50.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	971	(486)	485	50.1%
- 90-179 օր ժամկետանց	927	(464)	463	50.1%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	230,988	(6,592)	224,396	2.9%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	190,362	(3,807)	186,555	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,019	(2,009)	2,010	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	194,381	(5,816)	188,565	3.0%
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,621	-	1,621	0.0%
Ընդամենն անհատներին տրված այլ վարկեր	1,621	-	1,621	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	5,869,750	(117,938)	5,751,812	2.0%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	20,720,975	(598,692)	20,122,283	2.9%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Առևտրային վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման վկայություն:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները.

- չարժեզրկված վարկերի համար Բանկը ձևավորում է 0.5% չափով հավաքական պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է 25%-ից 50% չափով գեղջ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 6-ից 54 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 155,287 հազար դրամով (2011թ-ին՝ կնվազեր/կավելանար 143,705 հազար դրամով):

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները.

- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ոչ ժամկետանց վարկեր – 1.0% պահուստ
- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման ոչ ժամկետանց վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 40.0%-ը
- Ոչ ժամկետանց վարկային քարտեր և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ժամկետանց վարկային քարտերի և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 50.0%-ը
- Ոչ ժամկետանց փոքր բիզնես վարկեր – 0.5% պահուստ
- Ժամկետանց փոքր բիզնես վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը ավելանար/նվազեր երեք տոկոսով, մանրածախ վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 235,069 հազար դրամով (2011թ-ին՝ կնվազեր/կավելանար 172,554 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է առևտրային վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2012թ. Հաճախորդներին տրված վարկեր, գուտ հազ. դրամ	2011թ. Հաճախորդներին տրված վարկեր, գուտ հազ. դրամ
Անշարժ գույք	13,645,240	13,239,711
Գրավով չապահովված	1,609,348	576,551
Այլ գրավ	274,130	554,209
	15,528,718	14,370,471

Վերը աղյուսակում նշված գումարներն իրենցից ներկայացնում են վարկերի հաշվեկշռային արժեքները և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավի իրական արժեքը:

Գրավով չապահովված վարկը տրամադրվել է հայտնի հայկական ընկերությանը: Բանկը չի ակնկալում բացասական փոփոխություններ վարկառուի վճարման կարգավիճակում կամ վերջինիս կողմից պարտականությունների չկատարման հնարավորություն:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց են կամ արժեզրկված

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային արժեզրկված կամ ժամկետանց վարկերը ապահովված են 2,201,756 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 1,831,250 հազար դրամ) իրական արժեք ունեցող գրավով՝ հաշվի չառնելով հավելյալ ապահովվածությունը:

Գեկավարությունը գտնում է, որ ժամկետանց կամ արժեզրկված առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը կավելանար 1,269,811 հազար դրամով՝ առանց որևէ գրավի (2011թ-ին՝ 1,369,103 հազար դրամով):

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 29,038 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 30,853 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի համար գրավ ծառայող դրամական միջոցների մնացորդների իրական արժեքը կազմում է 40,358 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 38,577 հազար դրամ):

14,019,624 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 12,970,515 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով մնացած առևտրային վարկերի համար, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն, գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար: Այս վարկերի փոխհատուցվելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկը պարտադիր չի համարում վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գեկավարությունը գտնում է, որ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 14,048,662 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 13,001,368 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ստացված գրավ

2012թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 246,275 հազար դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ առևտրային վարկերի դիմաց ընդունված անշարժ գույքի գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով (2011թ-ին՝ զրո): Գեկավարությունը մտադիր է հնարավորինս շուտ վաճառել այս ակտիվները:

(ii) Մանրածախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունը գերազանցում է 70%-ը: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

Հիփոթեքային վարկեր

Գեկավարությունը գտնում է, որ 4,771,334 հազար դրամ և 1,428,946 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 3,157,435 հազար դրամ և 1,247,756 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով հիփոթեքային վարկերի և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկերը տրամադրելիս Բանկը վերանայում է գրավի գնահատված արժեքը դրա ընթացիկ արժեքի տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով գույքի գների մոտավոր փոփոխությունները: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերի գրավի արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ:

Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր

Գեկավարությունը գտնում է, որ 778,595 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 779,109 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկը տրամադրելիս Բանկը վերանայում է ստացված գրավի գնահատված արժեքը դրա ընթացիկ արժեքի տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով գների մոտավոր փոփոխությունները և ավտոմեքենաների տարիքը:

Ստացված գրավ

2012թ. ընթացքում Բանկը ձեռք չի բերել որևէ ակտիվներ՝ մանրածախ վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով (2011թ-ին՝ զրո):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում`

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Առևտուր	6,193,125	6,942,020
Արդյունաբերություն	3,374,696	2,842,077
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	2,895,519	1,748,670
Տրանսպորտ	1,667,574	2,573,292
Էլեկտրաէներգիա և գազ	1,617,435	579,448
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	272,611	165,718
Մանրածախ վարկեր	7,982,402	5,869,750
	24,003,362	20,720,975
Արժեզրկման գծով պահուստ	(639,016)	(598,692)
	23,364,346	20,122,283

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի վեց վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2011թ-ին` չորս), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 8,140,014 հազար դրամ (2011թ-ին` 5,253,416 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Համակարգիչ. և համակարգչային սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա- միջոցն.	Վարձակալ. հիմն. միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	926,946	272,418	220,893	68,800	26,961	160,230	1,676,248
Ավելացումներ	1,639	40,556	30,860	-	-	1,868	74,923
Օտարումներ	-	(25,676)	(19,758)	(15,100)	(5,768)	-	(66,302)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	928,585	287,298	231,995	53,700	21,193	162,098	1,684,869
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Տարվա մաշվածություն	(18,032)	(36,054)	(27,582)	(6,638)	(2,358)	(8,196)	(98,860)
Օտարումներ	-	25,441	19,189	15,101	5,768	-	65,499
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	(104,574)	(160,800)	(144,418)	(53,700)	(14,706)	(86,422)	(564,620)
Հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	824,011	126,498	87,577	-	6,487	75,676	1,120,249
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	627,603	207,504	176,888	68,800	26,744	159,377	1,266,916
Ավելացումներ	299,343	86,306	51,526	-	217	853	438,245
Օտարումներ	-	(21,392)	(7,521)	-	-	-	(28,913)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2011թ. դրությամբ	926,946	272,418	220,893	68,800	26,961	160,230	1,676,248
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2011թ.	(74,337)	(147,999)	(124,741)	(51,423)	(15,767)	(69,885)	(484,152)
Տարվա մաշվածություն	(12,205)	(23,413)	(17,927)	(10,740)	(2,349)	(8,341)	(74,975)
Օտարումներ	-	21,225	6,643	-	-	-	27,868
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2011թ. դրությամբ	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2011թ. դրությամբ	840,404	122,231	84,868	6,637	8,845	82,004	1,144,989

2012թ. ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2011թ-ին՝ զրո):

19 Այլ ակտիվներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Գրանական փոխանցումների և վերջնահաշվարկի համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	53,432	2,334
Այլ ստացվելիք գումարներ	16,808	10,627
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	70,240	12,961
Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ	246,275	-
Կանխավճարներ	90,705	73,979
Այլ	16,514	8,749
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	353,494	82,728
Ընդամենը այլ ակտիվներ	423,734	95,689

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Ստորև ներկայացված են գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների բնույթը և հաշվեկշռային արժեքը 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2011թ. հազ. դրամ
Հող և շենքեր	246,275	-

Ղեկավարությունը գտնում է, որ գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	8,062,636	7,451,070
Լորո հաշիվներ	334	371
	8,062,970	7,451,441

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ են տեղաբաշխել երկու բանկ (2011թ-ին՝ երկու բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 7,598,567 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 6,722,474 հազար դրամ):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	3,897,409	2,141,115
- Իրավաբանական անձինք	609,929	1,094,663
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	16,682,751	9,433,546
- Իրավաբանական անձինք	3,755,906	3,519,350
	24,945,995	16,188,674

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդներին ավանդների 158,203 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների դիմաց (2011թ-ին՝ 51,272 հազար դրամ):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2011թ-ին՝ երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 5,402,758 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 3,614,451 հազար դրամ):

22 Այլ ներգրավումներ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Վարկեր Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամից (ՀԵԵՀ)	2,090,584	875,539
Վարկ Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամից	1,684,781	1,932,708
Վարկեր Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎՋԵԲ)	1,457,103	1,940,950
Վարկեր Ազգային հիվորթեքային ընկերությունից	664,764	303,795
	5,897,232	5,052,992

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երեք ֆինանսական կազմակերպություն (2011թ-ին՝ երկու), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 5,232,468 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 3,873,658 հազար դրամ):

(ա) Սահմանափակումների խախտում

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի 1,210,740 հազար դրամ և 875,000 հազար դրամ մայր գումարներով վարկեր Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամից (ՀԵԵՀ), որոնք ենթակա են մարման համապատասխանաբար 2017թ. հունիսի 15-ին և 2014թ. դեկտեմբերի 15-ին: Առաջին պայմանագրի պայմանների համաձայն Բանկի նկատմամբ կիրառվում է պարտքային սահմանափակում, համաձայն որի յուրաքանչյուր տարեվերջի դրությամբ արժեզրկված վարկերի և ընդհանուր վարկերի հարաբերակցությունը չպետք է գերազանցի 7%-ը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանափակման փաստացի արժեքը կազմում էր 8.1%:

2012թ. ընթացքում Բանկի արժեզրկված առևտրային վարկերի քանակն աճել է, որի արդյունքում Բանկը խախտել է նշված սահմանափակման առավելագույն չափը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ամսաթվի դրությամբ դեկավարությունը երաշխիք ձեռք չի բերել, այդ իսկ պատճառով 1,210,740 հազար դրամ գումարով վարկը ենթակա էր մարման ըստ պահանջի 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Վերը նշված սահմանափակման խախտումը հանգեցրել է Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամի և ՎՋԵԲ-ի վարկային պայմանագրերի պարտականությունների հակադիր չկատարմանը: Այդ իսկ պատճառով, նշված վարկերի մնացորդները դասակարգվել են որպես մարման ենթակա ըստ պահանջի 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Բացի այդ, Բանկը խախտել է ՀԵԵՀ-ի հետ 875,000 հազար դրամ չմարված մայր գումարով վարկային պայմանագրի ոչ ֆինանսական սահմանափակումը: ՀԵԵՀ-ն պահանջել է վերադարձնել վարկը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որը ենթակա է մարման հետևյալ կերպ՝ 200,000 հազար դրամ, 200,000 հազար դրամ և 475,000 հազար դրամ գումարները ենթակա են մարման համապատասխանաբար 2013թ. հունվարի 31-ին, 2013թ. փետրվարի 28-ին և 2013թ. մարտի 29-ին:

Համապատասխանաբար, 4,355,079 հազար դրամ ընդհանուր գումարը դասակարգվում է որպես «ըստ պահանջի վճարման ենթակա» և «մինչև մեկ ամիս ժամկետով» դասերում՝ ծանոթագրություն 25-ում ներկայացված տոկոսադրույքի ճեղքվածքի, իրացվելիության և ժամկետայնության վերլուծություններում:

23 Այլ պարտավորություններ

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	104,206	25,542
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	40,743	39,001
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	66,959	12,339
Ընդամենն այլ ֆինանսական պարտավորություններ	211,908	76,882
Հետաձգված եկամուտ	25,153	17,574
Վճարվելիք շահութահարկ	-	35,615
Այլ վճարվելիք հարկեր	28,440	17,509
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	8,381	8,591
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	61,974	79,289
Ընդամենն այլ պարտավորություններ	273,882	156,171

24 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2011թ-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 հազար դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստները կազմում էին 433,071 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 499,416 հազար դրամ):

25 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2012թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,022,992	-	-	-	-	3,022,992
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	26,090	36,692	-	2,199,568	496,694	2,759,044
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,482,550	8,567,432	2,017,461	-	-	12,067,443
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,628,211	1,749,822	2,050,251	13,867,739	4,068,323	23,364,346
	6,159,843	10,353,946	4,067,712	16,067,307	4,565,017	41,213,825
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	779,374	4,187,104	716,759	2,379,399	-	8,062,636
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	561,648	-	-	-	-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,387,119	4,339,414	5,967,931	2,765,792	60,085	23,520,341
Այլ ներգրավումներ	5,249,604	12,483	27,157	270,542	337,446	5,897,232
	16,977,745	8,539,001	6,711,847	5,415,733	397,531	38,041,857
Տարբերություն	(10,817,902)	1,814,945	(2,644,135)	10,651,574	4,167,486	3,171,968

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2011թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Գրանական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	928,427	-	-	-	-	928,427
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	194,291	-	1,340,234	500,638	2,035,163
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-	-	-	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	636,682	5,015,010	3,471,930	-	-	9,123,622
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,015,828	1,630,324	2,669,759	11,794,857	3,011,515	20,122,283
	3,385,352	6,839,625	6,141,689	13,135,091	3,512,153	33,013,910
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,092	2,727,845	712,473	3,343,660	-	7,451,070
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,526,754	1,498,300	3,385,122	3,088,511	-	14,498,687
Այլ ներգրավումներ	21,925	279,098	604,335	3,958,490	189,144	5,052,992
	7,215,771	4,505,243	4,701,930	10,390,661	189,144	27,002,749
Տարբերություն	(3,830,419)	2,334,382	1,439,759	2,744,430	3,323,009	6,011,161

Միջին տոկոսադրույթներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2012թ.			2011թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	1.6%	-	-	1.5%	0.1%
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14.6%	-	-	13.6%	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	11.0%	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	8.4%	-	-	8.4%	0.5%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.7%	10.6%	10.5%	14.6%	10.6%	19.2%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8.7%	6.8%	-	7.8%	6.5%	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	8.0%	-	-	-	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	1.8%	1.9%	0.6%	0.6%	1.9%	0.4%
- Ժամկետային ավանդներ	11.2%	6.4%	3.3%	11.5%	7.2%	4.4%
Այլ ներգրավումներ	10.8%	6.6%	-	10.5%	6.9%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2012թ. ու 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	48,101	5,750
100 բկ զուգահեռ աճ	(48,101)	(5,750)

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2012թ. ու 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2012թ.		2011թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	61,094	-	43,157
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(61,094)	-	(43,157)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունը արտարժույթի ռիսկին:

«Բիրչու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,482,071	1,002,582	18,722	4,503,375
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,121,722	-	-	12,121,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,676,692	139,195	-	16,815,887
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,860	1,658	1	6,519
Ընդամենն ակտիվներ	32,285,345	1,143,435	18,723	33,447,503
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,598,622	266	2	7,598,890
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,785,435	1,120,099	7,506	21,913,040
Այլ ներգրավումներ	4,355,079	-	-	4,355,079
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	81,927	35,119	3,416	120,462
Ընդամենը պարտավորություններ	32,821,063	1,155,484	10,924	33,987,471
Չուտ դիրքը	(535,718)	(12,049)	7,799	(539,968)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,068,929	112,078	23,223	1,204,230
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	8,676,717	498,788	-	9,175,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,052,417	1,444	-	14,053,861
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,281	144	-	11,425
Ընդամենն ակտիվներ	23,809,344	612,454	23,223	24,445,021
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,223,935	249	219	7,224,403
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,927,152	621,050	10,594	13,558,796
Այլ ներգրավումներ	3,873,657	-	-	3,873,657
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,631	4,290	432	7,353
Ընդամենը պարտավորություններ	24,027,375	625,589	11,245	24,664,209
Չուտ դիրքը	(218,031)	(13,135)	11,978	(219,188)

2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(42,857)	(17,443)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(964)	(1,051)

2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Իրավաբանական անձանց կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, վարչությունը պատասխանատու է Բանկի առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կամ անկախ գնահատողի, կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրաձախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,971,211	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,772,204	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,291,540	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,364,346	20,122,283
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	70,240	12,961
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	47,469,541	36,592,561

Բանկը որպես հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավ ընդունում է անշարժ գույք, այլ գրանցված արժեթղթերը ակտիվների գծով և երաշխիքները: Իրական արժեքի գնահատումները հիմնվում են վարկի տրամադրման պահին գրավի հաշվարկված արժեքի վրա և սովորաբար չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկը գնահատվում է որպես արժեզրկված անհատական հիմունքով:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 27-ում:

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ պայմանագրային կողմ կամ կապակցված պայմանագրային կողմերի խումբ (2011թ-ին՝ զրո), որոնց հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում է առավելագույն վարկային ռիսկի 10%-ը (2011թ-ին՝ զրո): 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս գումարը կազմում է 5,453,378 հազար դրամ (2011թ-ին՝ զրո):

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից ու փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն ներհոսքը և արտահոսքն իրենցից ներկայացնում են դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող է հետ գնվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2012թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,253	774,838	4,270,983	762,923	2,817,705	8,644,702	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	562,755	-	-	-	-	562,755	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,866,239	5,003,239	4,429,666	6,269,031	3,529,633	26,097,808	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	4,558,478	711,492	12,944	29,063	879,582	6,191,559	5,897,232
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	68,346	102,819	-	40,743	-	211,908	211,908
Ընդամենը պարտավորություններ	12,074,071	6,592,388	8,713,593	7,101,760	7,226,920	41,708,732	39,679,753
Փոխառության պարտավորվածութ.	1,601,130	-	-	-	-	1,601,130	1,601,130

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2011թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,392	212	2,778,234	757,452	3,985,160	8,188,450	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,463,517	3,797,545	1,536,462	3,581,392	3,943,619	17,322,535	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	18,990	2,986	284,160	642,914	5,030,582	5,979,632	5,052,992
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	65,289	11,593	-	-	-	76,882	76,882
Ընդամենը պարտավորություններ	5,215,188	3,812,336	4,598,856	4,981,758	12,959,361	31,567,499	28,769,989
Փոխառության պարտավորվածութ.	2,857,958	-	-	-	-	2,857,958	2,857,958

«Բիրչու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ՀՀ օրենսդրության համաձայն անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների հիմնական գումարները՝ ըստ մարման ժամկետների 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- մինչև 1 ամիս - 1,831,829 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 270,190 հազար դրամ)
- 1-ից 3 ամիս - 3,010,208 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 2,118,494 հազար դրամ)
- 3-ից 6 ամիս - 3,415,396 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 1,324,183 հազար դրամ)
- 6-ից 12 ամիս - 5,210,434 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 2,353,870 հազար դրամ)
- ավելի քան 1 տարի - 2,823,208 հազար դրամ (2011թ-ին՝ 3,078,512 հազար դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և	1-ից 3	3 ամսից	1-ից 5	Ավելի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
	մինչև				քան			
	1 տարի	ամիս	1 տարի	տարի	5 տարի			
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,971,211	-	-	-	-	-	-	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	26,090	36,692	2,199,568	496,694	13,160	-	2,772,204
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,482,550	-	10,584,893	-	-	224,097	-	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	551,843	1,076,368	3,800,073	13,143,963	4,068,323	-	723,776	23,364,346
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,120,249	-	1,120,249
Այլ ակտիվներ	59,558	11,596	44,724	304,139	-	3,717	-	423,734
Ընդամենը ակտիվներ	11,065,162	1,114,054	14,466,382	15,647,670	4,565,017	1,361,223	723,776	48,943,284
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,232	761,476	4,903,863	2,379,399	-	-	-	8,062,970
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	561,648	-	-	-	-	-	-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,860,443	4,951,536	10,308,139	2,765,792	60,085	-	-	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	4,556,420	693,184	39,640	270,542	337,446	-	-	5,897,232
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	66,194	-	66,194
Այլ պարտավորություններ	97,766	104,779	50,889	13,087	7,361	-	-	273,882
Ընդամենը պարտավորություններ	12,094,509	6,510,975	15,302,531	5,428,820	404,892	66,194		39,807,921
Զուտ դիրքը	(1,029,347)	(5,396,921)	(836,149)	10,218,850	4,160,125	1,295,029	723,776	9,135,363

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
	Ոչ ածանցյալ ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	-	-	-	-	-	-	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	194,291	1,340,234	500,638	13,160	-	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-	-	-	-	-	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	636,682	-	8,486,940	-	-	179,716	-	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	371,271	644,557	4,300,083	11,486,428	3,011,515	-	308,429	20,122,283
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,144,989	-	1,144,989
Այլ ակտիվներ	11,250	43,506	32,711	5,432	-	2,790	-	95,689
Ընդամենը ակտիվներ	6,124,859	688,063	13,014,025	12,832,094	3,512,153	1,340,655	308,429	37,820,278
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,254	209	3,440,318	3,343,660	-	-	-	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,460,758	3,755,803	4,883,602	3,088,511	-	-	-	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	18,987	2,938	883,433	3,958,490	189,144	-	-	5,052,992
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	26,932	-	26,932
Այլ պարտավորություններ	83,782	13,561	26,582	24,675	7,571	-	-	156,171
Ընդամենը պարտավորություններ	5,230,781	3,772,511	9,233,935	10,415,336	196,715	26,932	-	28,876,210
Զուտ դիրքը	894,078	(3,084,448)	3,780,090	2,416,758	3,315,438	1,313,723	308,429	8,944,068

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտրոները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը 2012թ. դեկտեմբեր ամսվա համար և տարվա ընթացքում:

	2012թ.	2011թ.
Դեկտեմբեր ամսվա համար	267.3%	224.3%
Միջինը տարվա համար	236.6%	315.1%
Առավելագույնը տարվա համար	276.8%	471.9%
Նվազագույնը տարվա համար	181.0%	224.3%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար:

26 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2012թ. և 2011թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
	Առդիտ չանցած	Առդիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	41,684	28,364
Չբաշխված շահույթ	442,679	379,309
Նվազեցումներ	(34,850)	(73,012)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	8,831,762	8,716,910
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	48,227	49,083
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	48,227	49,083
Ընդամենը կապիտալ	8,879,989	8,765,993
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	44,155,280	35,189,404
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	20.1%	24.9%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	20.0%	24.8%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

27 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրում:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	1,397,459	2,607,018
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	182,607	148,303
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	21,064	102,637
	1,601,130	2,857,958

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով սպազա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 1,140,759 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (2011թ-ին՝ 1,771,049 հազար դրամ) վերաբերում են չորս հաճախորդի (2011թ-ին՝ չորս հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500 միլիոն դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90 միլիոն դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	283,366	261,729

Այս գումարները նաև ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	2012թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	2011թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին				
Տրված վարկեր (համախառն)	176,754	9.7%	182,135	8.6%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(2,270)	-	(2,045)	-
Ստացված ավանդներ	436,437	7.3%	355,130	7.9%

Կապակցված կողմերին վարկերը տրվում են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2012թ. և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2012թ. հազ. դրամ	2011թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	13,331	18,064
Տոկոսային ծախս	(31,507)	(15,678)
Արժեզրկումից կորուստներ	(225)	435

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2012թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Սիջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Սիջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Սիջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ
	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	140,846	0.1%	-	-	109,723	-	250,569
- Եվրոյով	35,011	-	-	-	149,345	-	184,356
- այլ արտարժույթով	1,763	0.2%	-	-	-	-	1,763
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,443,242	8.9%	-	-	-	-	3,443,242
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,723,540	6.4%	1,723,540
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	3,141,884	7.0%	-	-	3,141,884
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	80,716	-	-	-	-	-	80,716
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	376		-		-		376
Տոկոսային ծախս	(341,181)		(263,642)		(93,394)		(698,217)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	10		-		-		10
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(4,244)		-		(207)		(4,451)
Այլ գործառնական ծախսեր	-		(55)		-		(55)
Մասնագիտական ծառայություններ	(80,411)		-		-		(80,411)

«Բիրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2011թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	286,344	0.2%	-	-	9,129	-	295,473
- Եվրոյով	8,567	0.5%	-	-	3,583	-	12,150
- այլ արտարժույթով	6,955	0.3%	-	-	-	-	6,955
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,950,741	8.7%	-	-	-	-	3,950,741
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,373,997	7.0%	1,373,997
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	3,873,658	6.9%	-	-	3,873,658
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	517		-		12		529
Տոկոսային ծախս	(466,667)		(198,462)		(87,428)		(752,557)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(6,950)		-		(50)		(7,000)
Այլ գործառնական ծախսեր	-		(5,798)		-		(5,798)
Մասնագիտական ծառայություններ	(5,217)		-		-		(5,217)

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

30 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 14-ում, 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ, և այլ գնահատման մոդելներ:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս դեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 8% և 11%-15% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:
- 4%-11% զեղչերը կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման արժեք՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա՝ կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ այլ գնահատման տեխնիկա, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:

- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահահջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,759,044	-	2,759,044
	-	2,759,044	-	2,759,044

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,035,163	-	2,035,163
	-	2,035,163	-	2,035,163